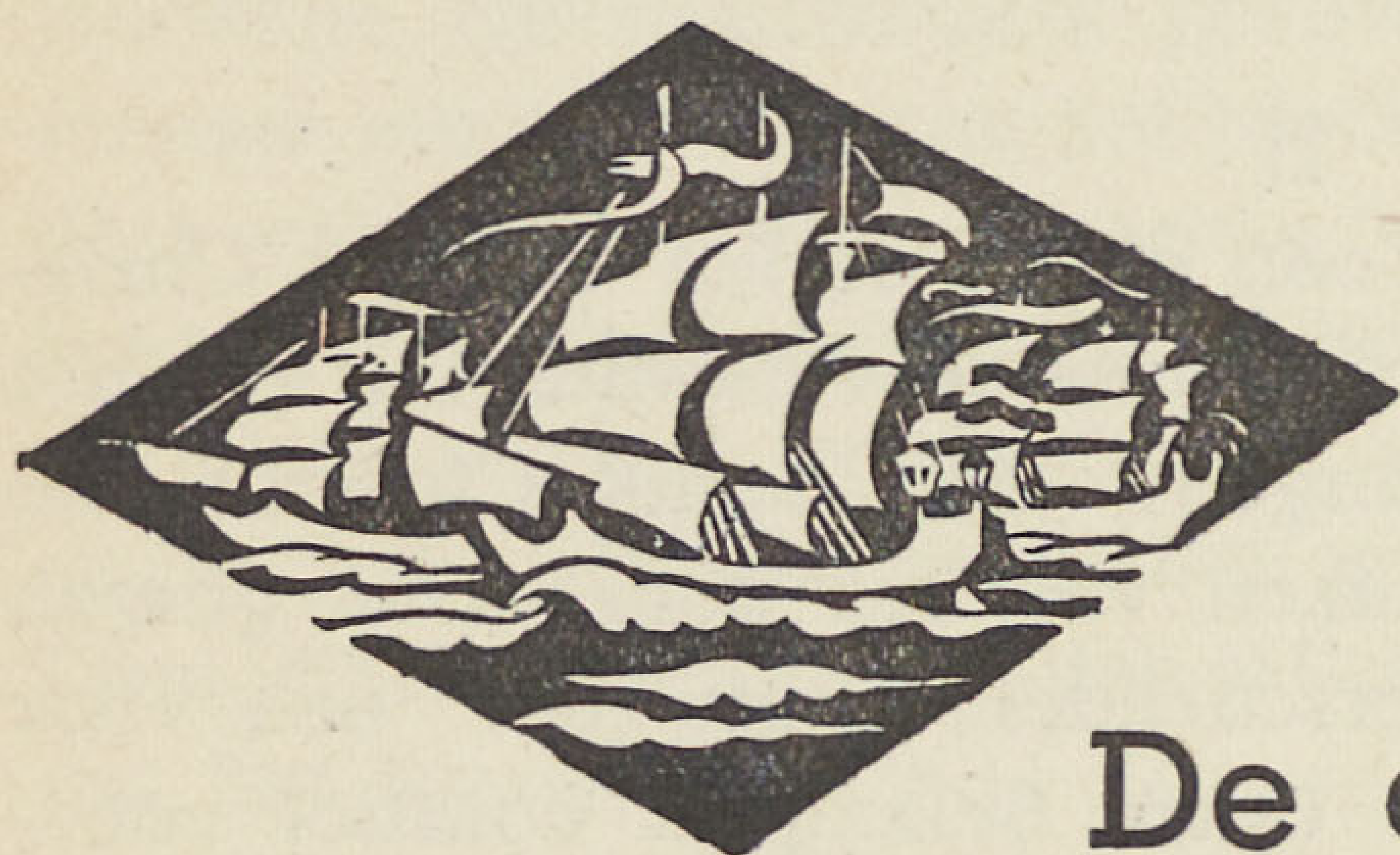
4e JAARGANG No. 11 15 BLOEIMAAND 1940

ONTWAKEND VOLK

MAANDBLAD VOOR DE VORMING VAN DEN NEDERLANDSCHEN GEEST

OPSTELRAAD: MALIEBAAN 35, UTRECHT
UITGAVE: NENASU — POSTBUS 2 — LEIDEN
INSCHRIJFGELD: f 1.50 PER JAAR (f 0.75 PER HALF JAAR)
POSTREKENING 207915 (TEN NAME VAN „VOLK EN VADERLAND")

De eersten

In held're nachten, die vol sterren stonden
viel onrust als een laatste weif'ling af
en 's morgens wisten wij, dat wij het konden
en braken lachend onzen bedelstaf!

Wij kozen niet, maar wisten ons de mannen,
die hoe berooid, belaagd en uitgebannen
ons leven ook mocht zijn, de vastheid vonden,
die ons het vaandel van een roeping gaf.

Wij trokken uit. Wij lachten om de honden,
die ons vervolgden met hun schel geblaf,
om blikken die ons werden nagezonden,
om elk verraad, elk onrecht, elke straf.

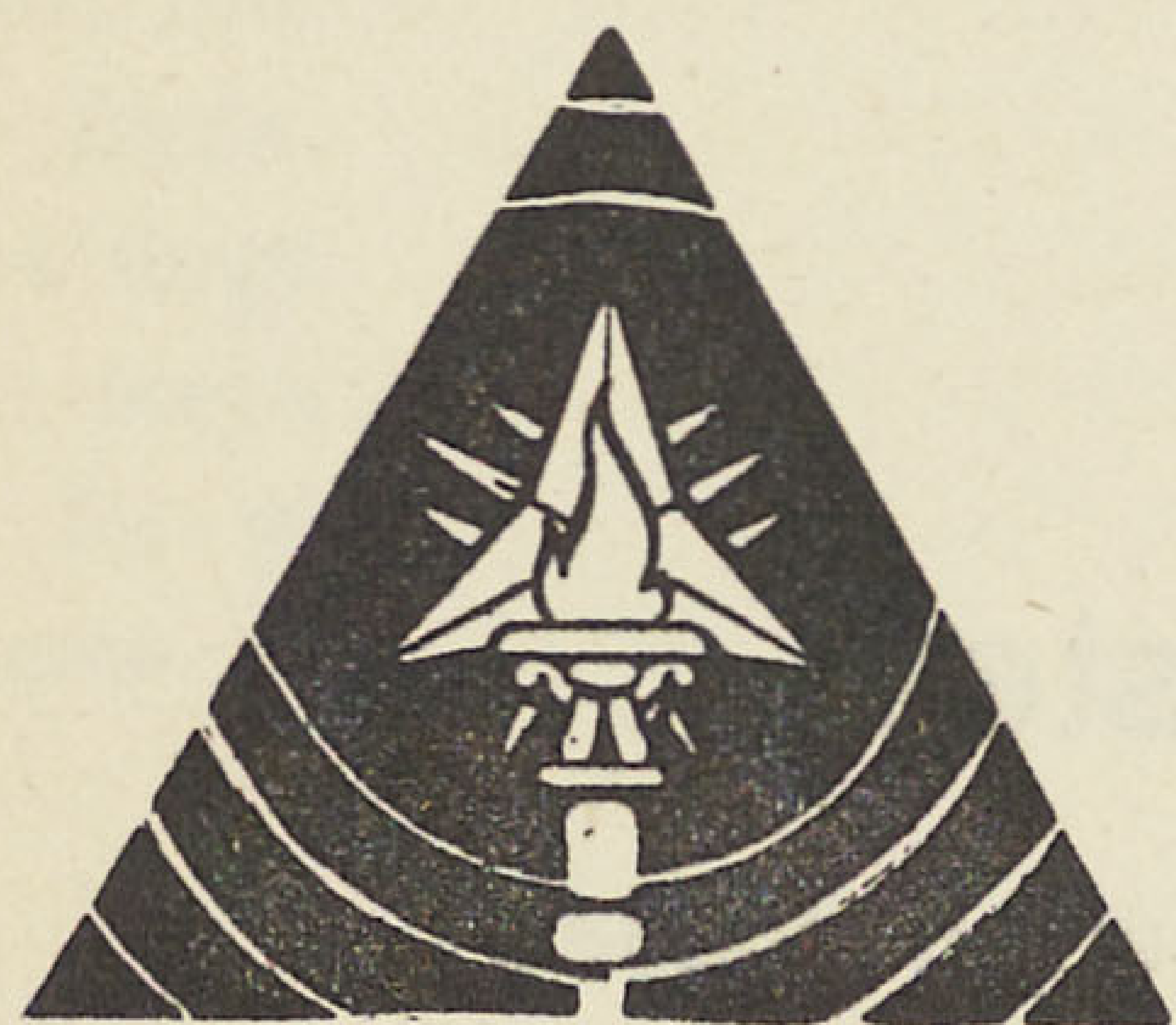
Niet òmzien — voorwaarts! Dat is ons genoeg.
Elk onzer weet: de eersten sterven vroeg,
te trotsch om ànders dan oprecht te leven,
te hard gesmeed om 't ooit nog op te geven:
de nieuwe tijd is 't die ons voorwaarts droeg!

Al 't groote riep ons — dat maakt ons geducht,
geduchter nog zijn zij die nà ons komen:
wij zijn van 't wordend volk de donk're droomen
aan okeren lucht.

GEORGE KETTMANN Jr.

Christendom

II

Toen de apostelen van het Christendom met de verkondiging van het Evangelie van Jezus Christus de grenzen van het Jodendom gingen overschrijden, heeft zich een voor alle tijden belangrijk conflict voorgedaan, van hetwelk ons voornamelijk de Brief aan de Galaten mededeeling doet.

De eerste christelijke verkondiging geschiedde binnen de grenzen van het Jodendom, gelijk het leven en werken van Jezus zelf. Uit het O. Testament werd bewezen, dat Jezus de Christus was. En al werd ten opzichte van Wet en Tempel ook een afwijkend standpunt ingenomen, hun goddelijke origine en blijvende waarden werden allerminst ontkend. Van Jezus betuigt Paulus dan ook: „geboren uit eene vrouw, geworden onder de Wet". Het afwijkend standpunt van den hellenist Stephanus was ten opzichte van Wet en Tempel wel zeer radicaal, maar hij verdedigde zijn standpunt met de oud-testamentische profetie en verbrak de banden tusschen Jodendom en Christendom evenmin.

Het conflict hetwelk wij op het oog hebben, deed zich pas voor, toen de Joden zich bij monde hunner leiders tegen de verkondiging der Apostelen te weer stelden en de kruisiging van Jezus bezegelden met de vervolging der Christenen. Toen gebeurde het dat Paulus en Barnabas „vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was noodig, dat eerst tot u het woord Gods

gesproken zou worden; doch nademaal gij het verstoot en uzelven des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, zie! wij keeren ons tot de heidenen".

En toen deed zich na verloop van tijd de vraag voor, of de oorspronkelijke onmiskenbare band tusschen Jodendom en Christendom ook voor de niet-joodsche Christenen bindend was, dan wel of de Christenen uit de niet-joden van de joodsche wet en tempeldienst vrij waren. Welnu, het is Paulus geweest, die met groote kracht en grondigheid deze vrijheid gepredikt en verdedigd heeft, hetgeen we dan voornamelijk weten uit zijn Brief aan de Galaten. Er waren tot de gemeente der Galaten joodsche christenleeraars gekomen, die de vrijheid dier gemeente ten opzichte van het joodsch verleden van het Christendom veroordeelden, met name op het punt van sabbat en besnijdenis. De joodsche godsdienst was de bakermat van het christendom, zoo leeraarden zij, en de weg naar het christelijk geloof ging via den joodschen godsdienst en zijne inzettingen. Toen schreef hun Paulus den fellen Brief, in welken hij betoogde, dat het kindschap Gods niet verkregen wordt door het doen der Wet maar door het geloof in Christus, dat Abraham niet als vader van het Jodendom maar door zijn geloof in God de vader der geloovigen was, (vgl. ook Rom. IV), en dat de Geest van Christus verticaal en niet via het Jodendom in hunne harten gekomen was, die Geest door welken zij God als hun vader hadden leeren aanroepen (IV, 6).

Wij zagen reeds, hoe Paulus in de voorafgaande verzen de verschijning van Jezus Christus leert en handhaaft als geboren uit eene vrouw en geworden onder de Wet. Wij kunnen hier aan toevoegen, dat hij geen scheiding maakt tusschen den geest van Jezus Christus en den „Geest des Zoons", die den Galaten „in hunne harten gezonden is". Wat Paulus betoogt is dit, dat waar de Geest Gods, die in Jezus Christus was, door de verkondiging van zijn evangelie inslaat, een zelfstandig, origineel „Christendom" geboren wordt; dat Christus daar — om een andere zegswijze van Paulus te gebruiken — een zelfstandige, origineele „gestalte" verkrijgt. Daarmee is zijn zendingshouding in overeenstemming, dat hij „den Joden een Jood en den Grieken een Griek" geweest is, opdat hij allen voor Christus mocht gewinnen.

Wij vestigen er uitdrukkelijk de aandacht op, dat Paulus dus

niet den joodsch-gebonden oorsprong van het Christendom ontkende; of als toevallig en onbelangrijk voorstelde. Integendeel! Ook was hij allerminst een ontwortelde cosmopoliet, wederom: integendeel! Men leze b.v. Rom. IX-XI. De oorspronkelijke band tusschen Jodendom en Christendom was voor Paulus een blijvende, die ook voor de toekomst zijn bindende kracht behield en zich eens op heerlijke wijze zou doen gelden. En ook in dezen volgen wij Paulus, als wij weigeren het N. Testament los te maken van het Oude, en het Christendom van het Nieuwe Testament en het Nieuwe Testament van Jezus van Nazareth. Het is juist van zwaar wegende beteekenis, dat deze man met zijne nooit losgemaakte gebondenheid aan het O. Testament en aan zijn volk en aan de origine van het Christendom binnen de grenzen van het Jodendom de oorspronkelijkheid, de „vrijheid" en zelfstandigheid van het Christendom buiten de joodsche grenzen op zoo hartstochtelijke wijze als een beginsel van den Geest van Christus verkondigde, en in geestesvervoering een anathema slingerde tegen hen, die anders leerden. Hiermede zijn alle cosmopolitische gevolgtrekkingen uit de leer van Paulus, die in onzen tijd opnieuw opgang maken, als onpaulinisch ter zijde gelegd.

De eenig juiste gevolgtrekking uit de leer van Paulus is ter eene zijde, de handhaving van den onverbrekelijken samenhang van het Christendom met zijn oorsprong uit Jezus Christus, „geboren uit eene vrouw, geworden onder de Wet", en tegelijkertijd de erkenning, dat de Geest van Christus, waar hij indaalt, het verticaal doet, d.w.z. daar ter plaatse het geschapene omschept, en daar aan Christus een origineele, zelfstandige, vrije gestalte toebereidt.

We zouden het beeld kunnen gebruiken van de elkaarsnijding van een horizontale en verticale lijn.

Krachtens het goed recht der horizontale lijn wenschen wij dan alleen daar van Christendom te spreken, waar de samenhang met het N. T. duidelijk zichtbaar is in geloofsbelijdenis en levenshouding, maar krachtens het goed recht der verticale lijn willen wij niet weten van een uniform ingevoerd Christendom, met eene voor alle tijden en plaatsen gelijkvormige standaardgestalte.

Indien wij nu met deze gevolgtrekkingen uit het paulinisch standpunt op ons onderwerp afgaan: de verhouding van

Christendom en volk, dan moeten we vooraf nog ééne opmerking maken.

Paulus heeft individuen, geen volken, op het oog gehad, hoogstens gezinnen en voorts gemeenten in de volken. Maar in het N. Testament zijn vele uitspraken, die ons het recht geven, wat Paulus ten aanzien van de enkelingen betuigde ook op de volken te betrekken. Ik noem slechts het doopbevel, de volken te doopen, en de bedreiging, waarmede Jezus het joodsche volk bedreigde, dat het koninkrijk van hen zou weggenomen worden en aan andere volken gegeven worden. Ook is telkens sprake van de „koninkrijken der aarde"; zoo b.v. dat zij hunne heerlijkheden zullen brengen in de Eeuwige Stad.

Passen wij nu het paulinisch beginsel op de volken toe, dan sluit dit in, dat in elk volk tot hetwelk het Christendom komt, dat Christendom een eigen gestalte verkrijgt en naar de bedoeling des geestes verkrijgen moet, en dat deze gestalte een herschepping, een vernieuwing, een wedergeboorte is van die volk-schepping Gods.

De vraag, of het Christendom volksvreemd is, valt dan ook niet te beantwoorden voor ik weet, welken inhoud de vrager in dezen aan het woord Christendom geeft.

Indien ik er een bepaald Christendom onder versta, dat zich ergens in de historie heeft voorgedaan of voordoet, dan is een bevestigend antwoord niet uitgesloten. Er is latijnsch, grieksch, syrisch, joodsch enz. Christendom, dat volksvreemd kan zijn, zooals er in Paulus' dagen een joodsch Christendom was, dat Paulus in de gemeente der Galaten weerstond.

Versta ik in deze vraag echter onder Christendom, al wat de geest van Christus in de wereld gewrocht heeft en bewerkt, dan is deze vraag alleen bevestigend te beantwoorden, indien ik alles wat niet in een volk ontstaat, van hetwelk de horizontale lijn buiten de grenzen van het volk voert, als volksvreemd wensch te beschouwen, ook als ik zijn goddelijke origine bereid ben te erkennen; of als ik de goddelijke origine van het Christendom en zijn geest kortweg ontken.

Met wie dit laatste doet, valt natuurlijk binnen het kader van dit onderwerp verder niet te praten. Met hem valt voor een Christen alleen te strijden om de volksziel, als hij tenminste uit zijn ontkenning de voor de hand liggende gevolgtrekking trekt en een nieuwen godsdienst sticht.

We spitsen ons alleen op het practisch resultaat van zijn bemoeiingen, en wel speciaal op het onderzoek naar de originaliteit van zijn nieuwen Godsdienst, m.a.w. naar de hoeveelheid Christendom, die hij in zijn nieuwe religie heeft verwerkt. Wij wagen ons aan de profetie, dat onze conclusie wel zal wezen, dat als er geen Christendom was geweest, die nieuwe godsdienst er heelemaal niet zou geweest zijn. Indien wij echter moesten vaststellen, dat deze godsdienst uitdraaide op de tot-God-verheffing van den mensch, of van een of andere geschapen grootheid dan zouden wij moeten besluiten, dat hij heelemaal niet nieuw was, maar zoo oud als de paradijs-slang.

Er blijft dus alleen een uiteenzetting over met hem, die het Christendom als volksvreemd afwijst, omdat het gebonden is aan een horizontale lijn, die niet in het volk zelf haar aanvang had. Wij zagen immers, dat het niet aangaat de verticale werkzaamheid van den Christusgeest te isoleeren van de horizontale doorwerking van hetgeen van het N. T., of nog oorspronkelijker, van Jezus van Nazareth is uitgegaan. Waar de verticale lijn inslaat raakt zij een horizontale. Met welke laatste wij dus wel degelijk verplicht zijn voor ons onderwerp rekening te houden.

Wie dit gevoelen voorstaat is dan gaarne bereid zijn handteekening te zetten onder de volgende stelling: dat elke godsdienst, die niet in het volk waar hij verkondigd wordt, is ontstaan, in dat volk volksvreemd is, en dat alleen die godsdienst, die in het volk waar hij verkondigd wordt is ontstaan, in dat volk volkseigen is.

Indien wij ons nu niet wagen aan de trapeze van avontuurlijke godsdienstconstructies bij de beoordeeling dezer stelling, maar op den beganen grond blijven der historische feiten, dan moeten wij vaststellen, dat deze stelling op het Christendom tweevoudig schipbreuk lijdt. In het volk van zijn ontstaan werd hij als volksvreemd gekruisigd en in volken, in welke hij niet ontstond, vond hij ingang, de historie van dat volk bepalende en door de historie van dat volk in zijn ontwikkeling bepaald.

Dat onderscheidt het Christendom bijv. van het Mohammedanisme. Van dezen godsdienst is terecht gezegd, dat hij ophoudt waar de olijfboom ophoudt. Hij kon alleen volkseigen worden ter plaatse, waar hij ontstond en is daar volks- of tenminste rasgebonden. Zou hij binnen die zône verworpen

worden, dan zou hij ook ophouden te bestaan. Dat dit van het Christendom niet geldt, leert ons de historie.

Zoo besluiten wij dan tot de stelling, dat zoo min als het Christendom volkseigen werd in het volk, waarin het ontstond, het volksvreemd moet zijn in een volk, waarin het niet ontstond. En zooals het nergens volksvreemd is, zoo is het ook nergens volksgebonden in dien zin, dat het met een volk staan en vallen zou.

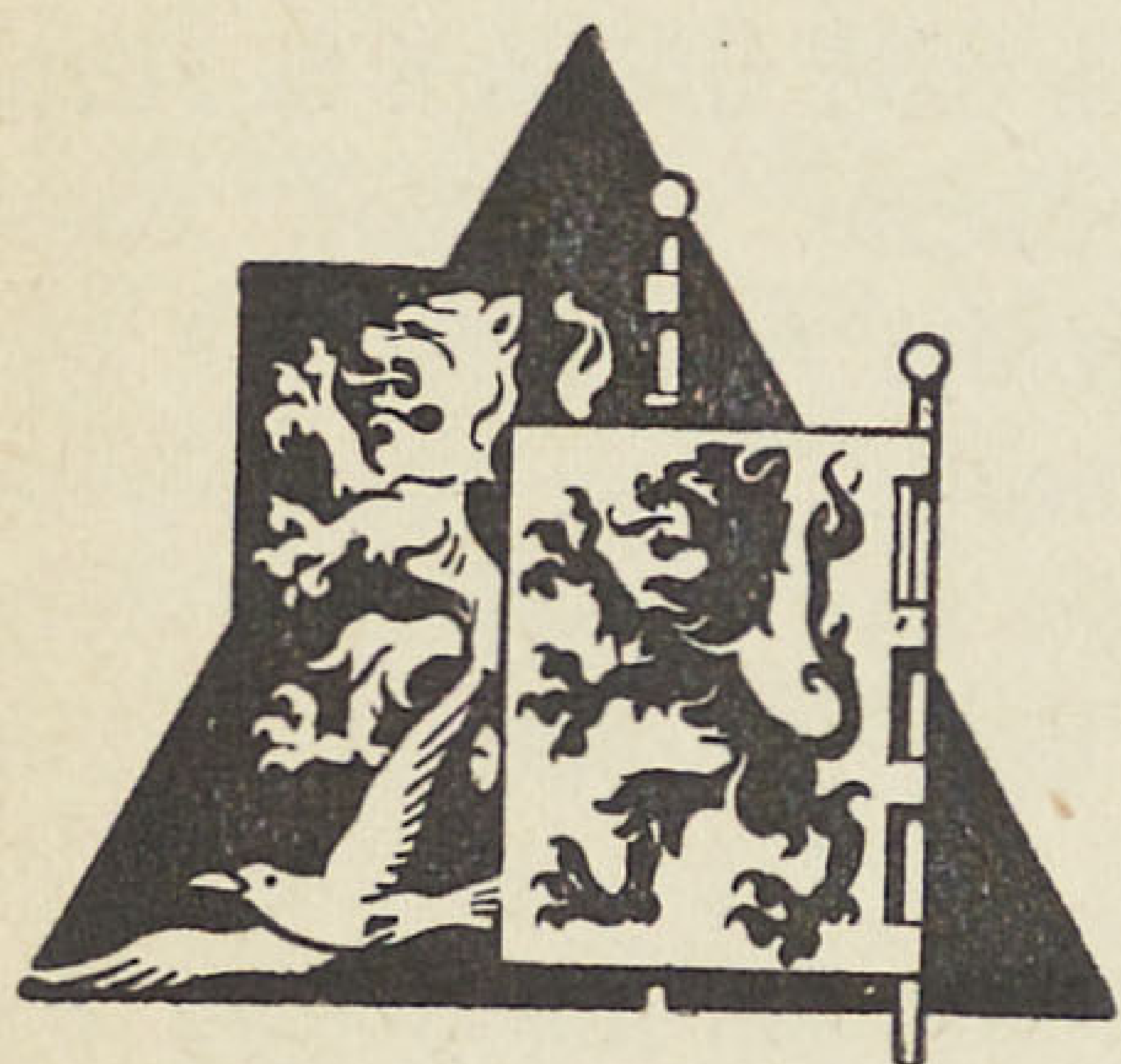
Dit gansch eenige kenmerk van de christelijke religie wordt reeds in het N. Testament daaruit begrepen, dat de godsopenbaring in Jezus Christus wel in Israël ontstaan is en er hare voorgeschiedenis heeft gehad („geboren uit eene vrouw"), maar dat zij er niet uit te verklaren is. Het „vleeschgeworden Woord" is „niet uit den bloede noch uit den wil des mans maar uit God geboren" (Joh. I, 14, 13). De God, die zich in Jezus Christus openbaarde, is niet een joodsche volksgod naast andere volksgoden maar de God van hemel en aarde, die zijn openbaring bestemde voor de gansche aarde. Deze openbaring gaf Hij in zijn machtig welbehagen in en aan Israël krachtens een bijzondere uitverkiezing, echter niet als een particularistische maar als een universeele gave, die dat volk tot schuldenaar der wereld maakte, „gelijk de Zoon des menschen niet gekomen is om gediend te worden maar om te dienen en zichzelf te geven!" Wie een wereldroeping ontvangt, gaat echter aan de kruisiging dier roeping te gronde! Let wel! die openbaring gaat niet verloren, als Israël aan haar verwerping te gronde gaat, maar Israël gaat dan verloren en die openbaring blijft gehandhaafd. Maar toen is juist gebleken, hoe zeer zij voor de volkeren bestemd was. Zij was nergens volksvreemd, maar betoonde overal de wondere eigenschap volkseigen te worden, in dien zin, dat zij elk volk een eigen, origineelen zegen bracht, die berekend was op de eigen bestemming en het eigen wezen van het volk, dat haar ontving en omhelsde. Want de zich in Jezus Christus openbarende God en de Schepper der volken is één en dezelfde God.

Wij voegen hier nog de opmerking aan toe, zonder deze verder uit te werken, dat het bovenstaande gereedelijk tot de erkenning leidt, dat het Christendom den eisch der eenheid zijner kerk mag handhaven met zijn historischen oorsprong op éëne plaats in éëne volheid des tijds en met zijn geloof in de

openbaring van éénen God, maar dat het tegelijkertijd moet opkomen voor het goed recht van volkseigen volkskerken, door welker verscheidenheid de veelvoudige rijkdom geopenbaard en verwerkelijkt wordt van den zich openbarenden God, die het voorwerp is van het geloof en de verkondiging dier ééne kerk.

W. Th. B.

Zuid-Afrika en Rijks-Nederland

Voor mij op tafel, ligt een oud boekje uit den glorietijd van Transvaal, Vrijstaat, Paul Kruger en Christiaan de Wet. Een boekje, gebruikt door de Onderwijzers der Zuidafrikaansche Republieken, om de kinderen der Boeren meer bekendheid bij te brengen over de groote geschiedenis van het Dietsche voorgeslacht. Pretoria, 1896...... staat gedrukt op het voorblad en wanneer een lezer uit Nederland het werkje ter hand neemt en doorbladert, treft hem nu nog de simpele en onopgesmukte geschiedbeschrijving van de Dietsche kolonisten in Zuid-Afrika. Simpel en onopgesmukt die daden, nu nog luid-op sprekend van waren heldenmoed, van een onbluschbare liefde voor een vrij en onafhankelijk Vaderland.

En zoo mooi ook, juist in dezen tijd, kunnen we daarin lezen, wié nu eigenlijk met machtswellust en landhonger onze stamgenooten in het verre zuiden neertrapte als een volk van onbeschaafde barbaren......

In een grooten hoop boeken vond ik dit werkje, op een markt in Amsterdam en voor drie enkele centen werd ik de eigenaar. En thuis, in de stilte van mijn werkkamer heb ik den onwil der democratie gevoeld en betreurd: het niet willen weten van leed, verdriet, strijd en ondergang van eigen Volk!

Vergeten door de democratische Nederlanders, was de Unie

van Suid-Afrika, dóór en door verengelscht, haast verloren gegaan als Dietsch cultuurland. Door eigen kracht, door bewustwording der aloude volksche waarden, hebben de Afrikaners het oneigene van zich geworpen, om te worden tot een volk, vechtend voor onafhankelijkheid en voortbestaan. En, schuchter eerst, maar allengs luider wordt de roep gehoord in Nederland, de roep der Nationaal-Socialisten, om te komen tot beter begrip en tot nauwer aanéénsluiting van ons eigen Volk en de stamverwante Afrikaners.

En daarom ook is het, dat ik met liefde en dankbaarheid het verzoek van „Ontwakend Volk" heb ingewilligd om te schrijven over den strijd en het leven, de taal en de kunst van onze stamgenooten in de Unie van Suid-Afrika!

Over hun leven, nóg steeds doordrongen van de groote bereidheid der Voortrekkers en der Transvaalsche „Kommandoos"; nóg steeds vol opofferingen voor eigen Volk!

Over hun strijd, een strijd op leven en dood met een vreemd onderdrukkingsvolk, met voorwaarts-rukkende Negerstammen en met volksvreemde indringers.

Over hun taal, door Nederlandsche democraten, door Engelsche machthebbers en door verdoolde landskinderen vaak bespot en veracht, maar nog levend en bruisend, als een machtig getuigenis van ónze volkskracht!

Over hun kunst tenslotte, jong en lieflijk, maar vaak machtig en toornend, wanneer het schrijnende leed, om wat voorbijging, het hart der Afrikaansch—Nederlandsche dichters en schrijvers raakte.

Daarover willen wij tezamen onze gedachten laten gaan, om straks, wanneer Neêrland's Volk ontwaakt is te weten, wat onze plicht ten opzichte van het verre Zuid-Afrika is, om nu ook ons te bespiegelen aan de kracht van hun geschiedenis en hún daden, een klein volk, groot en sterk in den strijd tegen den indringer......

Met de gedachte aan wat eens komen gaat, steekt ons schip in zee: aan de touwen alle mannen „Hijscht de Zeilen en Hou-Zee!"

Grieksche geschiedschrijvers weten ons te berichten, (Herodotus en ná hem Strabo) dat reeds in het begin onzer jaartelling Phoeniciërs, op last van koning Necho, met hun kleine

scheepjes de zuidpunt van Afrika omzeilden en waarschijnlijk is het, dat de groote ruïnes bij Zimbabme in Rhodesia overblijfselen zijn van machtige bouwwerken der Phoenicische kolonisten. Bewijzen echter kan men niets, zoodat dit punt der vóórgeschiedenis wel eeuwig onbekend en duister zal blijven. Een feit echter van beteekenis voor geheel Europa is de „ontdekking" door de Portugeezen in het jaar 1486. De eer dier ontdekking komt toe aan Bartholomeus Diaz, een dapper zeeheld, in dienst der Portugeesche koningen! Zonder voorganger, zonder kaarten, zonder kompas, onbekend met de langs te varen kusten zeilt Diaz al verder van de vaderlandsche reede weg. Stormen teisterden de Portugeesche scheepjes en door een orkaan, die meer dan 13 dagen duurde werd Bartholomeus Diaz, zonder dat hij het wist, langs de Kaap geslingerd. Als de storm bedaarde, stuurde Diaz zijn schip noordwaarts, daar het vermoeden bij hem opkwam, dat hij mogelijk langs de zuidpunt gedreven was. En tot onbeschrijfelijke vreugde van hem en zijn metgezellen zag hij de ruwe, rotsachtige kusten van het Kaapsche schiereiland. Aan wal gegaan aan een klein eiland, richtte hij een eenvoudig houten kruis op, het tegenwoordige Algoe-baai-land was ontdekt!

Weer in het Vaderland teruggekomen, deelde hij zijn Vorst mede, dat hij de „Stormenkaap" was omgevaren, maar de Portugeesche koning veranderde dien naam in „Cabo di Bona Esperanza", Kaap de Goede Hoop; immers er was nu goede hoop, dat de Zeeweg naar het rijke Indië gevonden zou worden......

Na op een tweeden tocht vergaan te zijn met zijn schip en zijn schepelingen, werd zijn werk overgenomen en voortgezet door zijn landgenoot Vasco da Gama en hém gelukte het verder oostwaarts door te dringen: de zeeweg naar Indië was gevonden. Rijk beladen keeren dan steeds Portugeesche schepen in het Vaderland terug: Lissabon wordt de machtigste stad van Europa!

Langen tijd wisten de Portugeezen hun geheim te bewaren, maar een jong en moedig volk zocht nieuwe gebieden, om te bevolken en te ontginnen: De Nederlanden strekten de vleugels uit over de Wereldzeeën.

Jan Huygen van Linschoten, een Nederlandsch zeeman in dienst van Portugal, geeft zijn oogen goed de kost en aan hém

dankt Holland eigenlijk in de grootste mate, zijn rijk Imperium!

Nadat Spanje den kleinen nabuurstaat Portugal voor zich heeft doen bukken en de Nederlanden een gelijk lot bedreigt, zoeken de Hollanders, de Vrachtvaarders van Indische producten in Europa, nadat Philips II hun het aandoen van Spaansche en Portugeesche havens heeft verboden zélf naar den zeeweg naar Indië!

Nu komen de reisbeschrijvingen van Van Linschoten den Nederlanders uitstekend van pas: De Houtman en Keyzer bereiken na veel avonturen als eerste Nederlanders, langs de Kaap, Java.

Voorloopig blijft de Kaap nog ongekoloniseerd en slechts in gebruik als proviandeeringsstation. De kusten van het Kaapsche Schiereiland lokten de Nederlanders niet aan, zich hier blijvend te vestigen.

Maar wanneer in het jaar 1652 het Nederlandsche schip de „Haarlem" op de rotsen loopt van Kaapland, zijn de schepelingen genoodzaakt hier te lande te wachten op de retourvloot uit Batavia. Onder hen bevindt zich ook Dr. Jan van Riebeek en aan zijn inzicht en verstand, aan zijn opmerkingsgave ook is het te danken, dat thans nog Nederlanders wonen in Zuid-Afrika. Thuisgekomen, rapporteerde Van Riebeek zijn bevindingen aan de Heeren Zeventien, de bewindvoerders der Ver. Oost-Indische Compagnie.

De rapporten worden bestudeerd en eindelijk besluit de V.O.C. van de Kaap een Nederlandsche kolonie te maken.

Van Riebeek wordt de eerste „Kommandeur" en groot is de liefde geweest, volgens beschrijvingen, van dezen Nederlander voor het nieuwe gewest van Dietschland!

Vele bouwwerken worden door zijn toedoen tot stand gebracht en vooral het aloude Nederlandsche kasteel in Kaapstad is daar nog een stille getuigenis van.

Gelukkig voor ons, zijn nageslacht, teekende Jan van Riebeek de voornaamste gebeurtenissen steeds op in zijn Dagboek, zoodat ook wij weten kunnen van den grootschen strijd van den eersten Landvoogd.

Eén van zijn merkwaardigste opvolgers was wel Simon van der Stel. Door hém werd Stellenbos gesticht, onder zijn bestuur beleefde de Zuidafrikaansche kolonie haar grootsten bloei. Tijdens Van der Stel's bewind zien we talrijke buitenlanders

zich neerzetten in de Dietsche kolonie en het voornaamste deel dezer vreemdelingen en ook het invloedrijkste was wel dat der Hugenoten, de Protestanten uit Frankrijk, vervolgd tot den dood door hun vorst, Lodewijk XIV.

Het merkwaardigst van ál echter was wel het volkomen opgaan der vreemde talen, der uitheemsche traditie's en gewoontes in de krachtige Dietsche cultuur der bezittenden! Daaruit blijkt nu nog zonneklaar de roeping van het Dietsche Volk in de wereld: Klein in zielental, maar sterk en groot als het ging om het behoud van het eigene!!

Eén volk echter, even krachtig en dus even geschikt om te koloniseeren en aldus het nieuw-verworven gebied naar 's lands wijs te veranderen was het Engelsche.

En zooals steeds in de wereld twee grootmachten met elkaar in botsing komen, wanneer haar eischen en haar natuurlijke verlangens gelijk zijn, zoo kwamen ook het omhoogstrevende Albion en de Vereenigde Nederlanden herhaaldelijk met elkaar in oorlog. Nederland echter bezát kolonie's, verspreid over de geheele wereld en Engeland moest die nog veroveren!

Ook dat Britsche Volk koloniseert naar de Kaap en het verschil met de andere vreemdelingen is, dat de Engelsche kolonisten hun taal behielden, ja zelfs de invloedssfeer van de Britsche taal uitbreidden!

En hoe de Nederlandsch-koloniale regeering zich ook inspande: die invloed werd een stormvloed en vooral ook door de lauwe houding der Heeren in Nederland, steeg de Engelsche invloed zienderoogen. Toen een krachtiger politiek, een durven ingrijpen en de Kaapprovincie zou nooit in Engelsche handen gevallen zijn.

Maar de Voorzienigheid bepaalde, dat de Dietschers in Zuid-Afrika nieuwe landstreken zouden zoeken en zonder de Britsche overheersching zouden waarschijnlijk ook nooit Transvaal en Vrijstaat, Suid-Wes en Natal gesticht zijn....

Eindelijk weet ook Engeland koloniën te verkrijgen en wel in een veroveringsoorlog op zijn tegenwoordigen bondgenoot Frankrijk. Rijke gebieden in Voor-Indië worden bevolkt en ten eigen bate gebruikt. Maar Frankrijk zinde langen tijd op wraak.

En nadat Nederland, na gedurende meer dan een eeuw, het evenwicht in Europa bewaard te hebben, door de al te groote

krachtsinspanning ineenzonk, stond Groot-Brittannië maar al te graag klaar, om onze plaats als leidende mogendheid in de oude wereld over te nemen!

Alle strategisch-belangrijke punten op de zeewegen naar de Engelsche koloniën werden bezet en den Dietschers in Zuid-Afrika was het duidelijk, dat ook hún nieuwe Vaderland, als slachtoffer van het Britsche Imperialisme vroeger of later zou vallen. De vraag alleen was, of Nederland bereid en in staat zou zijn zijn rijke koloniën te verdedigen.

(Wordt vervolgd). AFRIKAANDER

Vrijheidslied

Broeders, wij kampen voor vrijheid!
Broeders, wij strijden voor recht!
Duizenden makkers marcheeren, } bis
Kom, broeder, met ons in 't gevecht! }

Schel klinkt de schreeuw der onterfden,
Slaven in sombere nacht.
Werkloozen, moeden, getergden, } bis
Eens wordt ook U redding gebracht }

Broeder, verbreek nu de banden,
Vecht als een volksche soldaat!
Eens bouwen duizenden handen } bis
In vrijheid den arbeidersstaat!! }

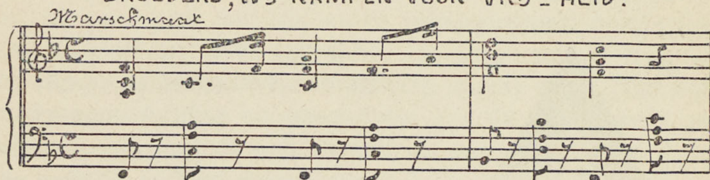
Broeders, wij kampen voor vrijheid!
Broeders, wij strijden voor recht!
Duizenden makkers marcheeren, } bis
Kom, broeder, met ons in 't gevecht! }

J. van Hasselt

Vrijheidslied

J. van Hasselt *Jobbe Donckels*

BROEDERS, WIJ KAMPEN VOOR VRIJ - HEID!

BROEDERS, WIJ STRIJDEN VOOR RECHT! DUIZENDEN

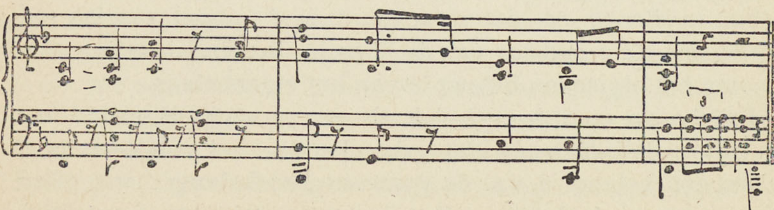
MAKKERS MARCHEE - REN, KOM, BROEDER, MET ONS

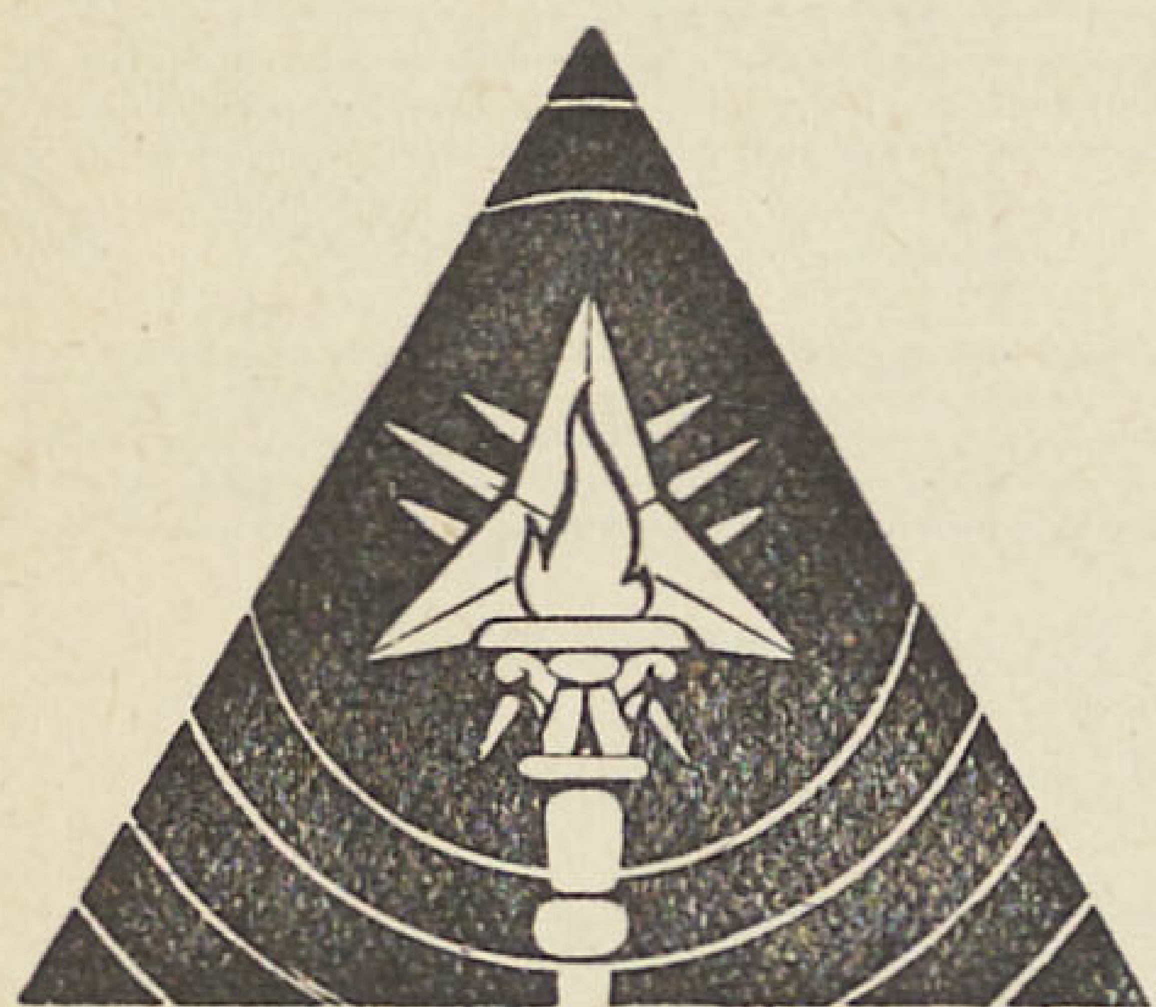
IN'T GEVECHT! DUIZENDEN MAKKERS MAR-

CHEE - REN, KOM, BROEDER, MET ONS IN'T GEVECHT!

De techniek in den nieuwen staat

Als wij zien wie de leiders zijn van ons volksbestaan, dan stuiten wij eerst op politici, meestal meesters in de rechten, die geen begrip van techniek hebben. Stuiten op een groep mannen, die eenmaal onderwijzers waren en die evenmin begrip van techniek hebben. Wij zien, dat in het gemeentebestuur en in het parlement de ingenieur geen rol van beteekenis vervult. In het parlement staan tegenover vier ingenieurs misschien wel twaalf advocaten en misschien zestien tot achttien onderwijzers, en dan zijn het nog veelal ingenieurs, die alleen den titel dragen. In het parlement zijn het de praters, die de macht in handen hebben; in de maatschappijen zijn het de bezitters, die tevens macht in de politiek oefenen.

Zoo is het geworden. Maar de taak van de techniek in de toekomst is zichzelf te bevrijden van de ketenen, die haar aan het kapitalisme binden. Mussolini en Hitler, en voor hen reeds vele anderen, hebben den weg gewezen. De taak van den staat ten opzichte van het kapitaal is duidelijk; de staat moet er voor zorgen, als verdediger van het gemeenebest, dat het kapitaal dienaar blijft en zich niet verbeeldt de meester van de volksgemeenschap te zijn. Dienaar van de volksgemeenschap te zijn, dat is de taak die èn de techniek èn het kapitaal in den Nationaal-Socialistischen staat vervullen moeten. Het kapitaal moet weer worden als vroeger het hulpmiddel, waarvan de techniek en de arbeid zich bedienen om op hun beurt de gemeenschap te dienen, en niet omgekeerd. In de plaats van het materialisme als grondslag van de liberale staatshuishouding moet komen het algemeen belang boven het eigenbelang.

Beschouwt men de techniek als een op zichzelf staand iets, in rationalistischen zin niet gebonden aan het volkswelzijn of algemeen belang, d.w.z. de gemeenschapsbelangen van allen, dan voert noodzakelijkerwijze de mechaniseering of automati-

seering als hoogste doel tot zelfvernietiging, tot zelfmoord. Immers de automaat tracht den mensch geheel te vervangen. Prof. de Kat Angelino heeft over de noodlottige gevolgen een dik en mooi werk geschreven, dat wel aanbevolen kan worden. Is nu de technische mensch alleen aan zichzelf gebonden, dan streeft hij naar iets dat zijn eigen scheppingswil onmogelijk maakt: de machine doet zijn werk. De automaat is dus het einde van de techniek. Met elken stap maakt de mechaniseering den mensch meer overbodig, en dus de menschheid onnatuurlijk; zij brengt de menschheid tot een geestelijken dood.

Wanneer men daarentegen de techniek aan het algemeen welzijn van het volk ondergeschikt maakt, dan voert zij tot harmonie van het leven, geeft zij aan de menschheid levensvorm en levensidealen.

Wij zien waar de technocratische levensopvatting heenleidt in Rusland. De z.g. planmatige productie van het communisme met verwerping van het kapitaal als grondvoorwaarde van het systeem, maakt de techniek tot een ongebreidelde bevrediger van de materieele behoeften van den mensch. De techniek wordt dus wel gebruikt ten behoeve van de gemeenschap, maar wordt hier bewust gebonden aan het materialisme, om de volle bevrediging te geven van stoffelijk geluk. Het past in dit systeem om den mensch te leeren, dat de mensch ophoudt met te leven bij zijn dood; voor een hooger doel te leven is niet vereenigbaar met het systeem. Het is ook logisch dat de Marxisten en Bakoeninisten (Rusland) alle religie willen afschaffen, maar ook hier voert de technocratie tot een geestelijken dood van den mensch: men houdt een afgietsel mensch over.

Merkwaardig is het, dat de technocratie van Rusland bezig is zoetjes aan te verloopen in het demo-liberalisme, een fase, die Rusland eigenlijk nog niet heeft gekend, maar waarin in ons land de S.D.A.P. met volle zeilen is binnengeloopen. Zoo keeren de Marxisten van alle landen terug naar hun oorsprong, het liberale kapitalisme.

De economische systemen van de liberale democraten en a-sociale nationalisten leveren wel een menigte Spielereien op, maar niemand gelooft aan de mogelijkheid tot een oplossing der moeilijkheden te komen. Verschillende voorstellen tot opheffing van de crisis en tot voorbereiding van een betere samenleving zijn gedaan door economisten en technici wier

meerderheid op economisch gebied door velen ten volle worden erkend. Maar al die systemen missen het eenig noodige om ze levend te maken en niet sloopende te doen zijn, namelijk den geest. Zij blijven dus doodende en daardoor sloopende systemen waarvan men na korten tijd niets meer verneemt.

Bang voor den nationaal-socialistischen geest trachten vooral in het kamp van de R.K. Staatspartij de politieke economisten onze ideeën van ordening na te bootsen; zelfs willen zij opklimmen tot de corporatieve ordening. Deze ordening behoorde immers vroeger niet tot de idealen van deze richting Angers. In de totaliteit wordt door hun systemen niets veranderd. Dit wordt door de Marxisten in ons land goed ingezien, want zij gaan zelfs mee met de R.K. Staatspartij bij deze „ordening" op kapitalistischen grondslag. Het is wel duidelijk, dat het bij beide partijen alleen te doen is, den nationaal-socialisten wind uit de zeilen te nemen, zelfs al moge het schip van den staat daardoor stranden.

De liberale socialisten van Marx en de liberale katholieken van de richting Angers hebben dus elkaar gevonden en gaan gezamenlijk op jacht naar politieke macht en zetten het woord „nationaal" voor den afgod „partij". Ondertusschen kan de on-nationale geest en de vervreemding van den eigen aard rustig voortwoekeren.

Men wil wel gemeenschappelijken arbeid, maar niet voor het algemeen welzijn, alleen maar voor het groepsbelang. Men wil heel veel, en daarom niets. Men zegt ook in het programma dat men de „machine" niet aanvalt, maar vergeet, dat de ongebreidelde, aan het kapitalisme gebonden techniek alles weer door elkaar zal werpen. Het kapitalisme blijft de basis van al hun systemen, alleen wil men op het papier zijn uitwerking verzachten, door de macht van trusts en kartels te beknotten, maar de opperheerschappij der geldmachten, der economische dictatuur, der warenhuizen enz. zal men niet aantasten. De volksstaat evenwel wil het kapitaal binden aan een nieuwe levensopvatting en wil geen overheersching van het levende kapitaal, den arbeid. Het Nationaal-Socialisme wil dus het kapitaal binden aan den nieuwen geest.

De liberalen onder aanvoering van Dr. Colijn, altijd sceptisch naar hun aard, willen eigenlijk niet veel weten van ordening, zooals de katholieken in Nederland die wenschen, omdat ze wel begrijpen dat het gaat om een nieuwe deelschap, namelijk

een splijting van ons volk in een heerschend deel en een overheerscht deel, dat zich onder dit stelsel zal moeten krommen. Nog minder gelooven de liberalen dat het groepsbelang ondergeschikt zal worden gesteld aan het algemeen belang, hetgeen trouwens ook zij zelf niet plegen te doen. Dr. Colijn voelde niets voor een gedachte van hen, die toegerust met wetgevende bevoegdheid, de volksgemeenschap als een soort melkkoe zouden willen gebruiken. Hij scheen ook niets voor een ordening te voelen zoolang de geest van de menschen niet verandert.

Ook wij voelen niets voor die soort ordening. Het verschil tusschen Dr. Colijn en ons is, dat hij (met zijn aanhang) niet weet hoe uit den chaos te komen en nog niet de geringste aanwijzing heeft gegeven voor eenig toekomstplan. De oproep tot aaneensluiting en samenwerking, door Dr. Colijn gedaan, heeft dan ook niet de minste waarde, omdat niet tegelijkertijd een marschorder in de goede richting werd gegeven. Het eenige, dat Dr. Colijn gaf, was het wijzen op de persoonlijke beteekenis van captains of industry.

Deze mannen zijn inderdaad nog de eenige uitkomst voor de liberale economisten. Zij vertegenwoordigen het groot-kapitaal en zijn op het oogenblik de eenige macht, die nog arbeid kan verschaffen en den ondergang van het volk kan tegenhouden. Althans voor het oogenblik, want ook zij worden hoe langer hoe meer onderworpen aan het internationale bankkapitaal, dat de ergste uiting is van het kapitalisme, en de schuld is van alle ellende en levens-leed bij het overige deel van ons volk. Een groot gevaar blijft schuilen in de heerschappij van den groot-industrieel, vooral ook omdat het internationale bank-kapitaal voor een groot gedeelte in handen is van het internationale jodendom, dat den oorlog wil.

Hoe denken wij, nationaal-socialisten, dan den chaos te kunnen oplossen en weer licht in de duisternis te kunnen brengen? In de eerste plaats moeten worden teruggevonden de goede en juiste onderlinge verhoudingen: van volk en staat, van de volksgenooten onderling en van de groepen onderling, van arbeid en kapitaal, maar ook van den mensch tot den arbeid. Het is de schuld van het Marxisme, dat zoowel de ondernemer als de arbeider vervreemd is van elk arbeidsideaal, om van het andere maar te zwijgen. De arbeidsvreugde van het vroegere handwerk is geheel verloren gegaan en de geor-

ganiseerde massa werd gebruikt om de volksgemeenschap stuk te wrikken. Voor den Marxist is immers arbeid slavernij. Het inzicht dat mensch en arbeid in organisch verband tot elkaar staan en dat arbeid een natuurlijke plicht is, is aan den Marxist vreemd. En het is de schuld van de R.K. Staatspartij, dat ons volk tot in den grond toe werd gespleten, en het is de schuld van beide groepen, dat heel veel arbeid werd opgeruimd, en dat ons volk tot onmacht werd gedoemd.

De liberaal ging niet minder vernietigend te werk. Hij maakte den arbeid en den arbeider los van de volksgemeenschap en zag den arbeid slechts als koopwaar en sprak dan ook van „de arbeidsmarkt"

De techniek in den volksstaat zal den arbeider weder geestkracht verleenen. Het komt er dus bij ons op aan den geest te vormen, die de nieuwe arbeids-idee schept. Er moet een zinvolle verbinding gelegd worden tusschen mensch en machine; de ware rationalisatie moet worden ingevoerd.

Wat was de rationalisatie onder het kapitalistische- en liberale systeem? Het woord drukt het uit: de arbeid gronden op de ratio! Maar de liberalen zagen de ratio als het zelfheerlijke verstand. Het waren technische wetten, waarvan zij gebruik maakten. Systemen als van Taylor zijn vernuftig en hebben ontzaglijk veel gedaan voor de opvoering van de productie, maar de arbeider ging als mensch verloren. Men vergat bovendien, dat met de mechaniseering de productie en de winst stijgen. Maar dezelfde arbeiders met hun gezinnen, die door de mechaniseering terzijde worden gesteld, gaan als consumenten verloren. In het begin waren het natuurlijk weinigen, maar al spoedig werden het millioenen, die werden uitgestooten en van steunfooien verder moesten leven. Toen vertoonden zich dus de gevolgen van de liberale economie. Groote massa's volksgenooten werden van hun bestaansmogelijkheid beroofd, en konden niet meer profiteeren van de voordeelen, die de machine bracht. De vermindering van de koopkracht deed zich overal gelden: fabrieken werden stopgezet, de nieuwe machines kwamen stil te staan, en op de straten en in de stempellokalen kwamen groote legers werkloozen. En ons volk mag dit alles betalen.

De rationalisatie, die thans de productie beheerscht, is derhalve opgebouwd op zand, zoodat het gebouw de stormen van de crisis niet kan weerstaan, en spoedig verloren ging, hetgeen

men dacht gewonnen te hebben. Men kan hier dan ook gerust spreken van zelfmoord!

Wij moeten beginnen den mensch te zien als mensch. Er zijn in den mensch nog andere krachten aanwezig dan het zoeken naar bevrediging van eigen behoeften, want hij is van nature een sociaal wezen. Er is in alle menschen aanwezig de drang naar zelfopoffering, gemeenschapsliefde, het gevoel van kameraadschap, eerzucht, ambitie, de drang naar zelfwaardeering en het zoeken van zelfbewustzijn. Evenals vroeger bij de gilden moet de arbeider weder trotsch worden op zijn werk, hij moet zich weer als schepper voelen, hij moet de meester worden van de machine en niet meer haar slaaf. Hij wil ook als mensch gewaardeerd worden en moet naar eigen levenswet kunnen leven. Plichtsbesef, solidariteit en verantwoordelijkheidsgevoel moeten bij hem weder aangekweekt worden, en hij moet in zijn gezichtseinder weder het geheele volk gaan omvatten. Hem moet bijgebracht worden, dat de volksverbondenheid natuurlijke voorwaarde van menschelijk leven en werken is, dat ook voor hem het gemeenschapsleven zijn natuurlijke levenstoestand is, omdat menschelijk leven sociaal leven is.

Natuurlijk zal het werk voor een deel mechanisch moeten worden verricht, maar wie liefde heeft voor zijn werk, wien geleerd wordt, dat het minste werk van belang is voor de geheele gemeenschap en in haar belang gedaan moet worden, en zoo in het geheele verband waardevol is, die zal ook fabriekswerk met liefde vervullen. De haat van het Marxisme zal moet worden overwonnen door de liefde voor eigen volk, waartoe het Nationaal-Socialisme opwekt.

En dan zullen in onzen volksstaat de arbeiders ook werkelijke leiders krijgen, die geen baatzuchtigen zullen zijn, namelijk de volksch denkende ingenieurs. Deze leiders begrijpen dat het leiderschap in de eerste plaats is plicht en opoffering. De leider moet zijn rechtvaardig, hulpvaardig en fijngevoelend, en moet de arbeiders beschouwen als medewerkers en niet als loonslaven. Hij moet voor het welzijn van zijn arbeiders zorgen, moet zich een met zijn medewerkers voelen, en ten slotte moet hij zijn de geleider naar een hooger geestelijk niveau, naar den arbeid door den geest van het Nationaal-Socialisme bezield: het algemeen belang voor alles. En eerst dan zal de juiste verhouding ontstaan tusschen mensch en arbeid.

De bedrijven en ondernemingen, tevens de volksche mid-

delen, worden hier gedacht en gezien als kleine sociale gemeenschappen, waarin de bedrijfsleider leidt, terwijl de medewerkers beschermd zijn door de hoogere beginselen: rechtvaardig loon, sociale eer enz. De staat, als verdediger van het gemeenebest, controleert dan het privaat initiatief en brengt het in overeenstemming met de gemeenschappelijke belangen. Het zal er dan niet op aan komen wat voor werk men verricht, maar wel hoe men het verricht. De arbeid en arbeider worden dan beschermd door een stelsel, dat zich wezenlijk onderscheidt van de louter op het stoffelijke gevestigde tarief- en loonverdragen van weleer. Verder worden zij gelijkberechtigde leden der volksgemeenschap, welke gemeenschap dan weder voor alle volkskinderen zal opkomen, en zij zullen dus ook aanspraak kunnen maken op eer en achting.

Wij zijn ons bewust van de bijna onbegrensde mogelijkheden van den echten leider, onverschillig waar hij optreedt. Evenzeer is het ons duidelijk, dat een leider zijn scheppingskracht, zijn kunnen, niet alleen aan het rationeele te danken heeft. Maar wij zijn daarvan overtuigd, dat het rationeele bij het zoeken naar een organische verhouding tusschen mensch en arbeid een beslissende rol speelt. Hier helpt het bloote instinct niet verder, maar wel de geestelijke hoogte waarop het mogelijk is het rationeele en irrationeele samen te verbinden. Maar de rechtvaardiging en de kracht van zijn scheppenden arbeid komt bij den leider uit de idee, en wij kunnen besluiten met wat wij hebben willen betoogen: de verhouding tusschen mensch en arbeid is bepaald door geestelijke waarden. Deze practisch en organisch te verwerkelijken, en elken arbeider daarvan bewust te doen worden, is de taak van den ingenieur en de toekomst van de cultuurpolitiek. Nationaal-Socialisme beteekent in technischen zin bewuste vormgeving aan de verhouding van mensch en arbeid.

De heele geschiedenis van het menschdom leert ons, dat elke nieuw-oude idee, elke nieuwe openbaring van den tijdgeest een omwoelend karakter heeft en daarom wel eens „revolutie" of „revolutionnair" genoemd wordt, maar men mag het weer niet verwarren met illegale daden, want het is geheel geestelijk op te vatten.

Zij die de idee tot werkelijkheid maken zijn de „daders des woords". Maar elke nieuwe openbaring wordt altijd gevolgd door de wereld. Aan het kleine aantal verdedigers in den

beginne tegenover het grootere aantal tegenstanders van den aanvang af; aan de trouw en vastberadenheid van de eersten, en de onwaardige strijdmiddelen van de laatsten, bemerkt men altijd dat het de waarheid is, die zich openbaart. Het grijpen naar onwaardige strijdmiddelen, provocatie, inquisitie en spionnage, broodroof en geweldpleging, laster en smaad, verdachtmaking in verfijnden vorm, zijn de bewijzen dat de Waarheid in aantocht is.

Wij, strijders voor de idee, voor ons ideaal, zullen niet van den rechten weg afwijken. Het vaandel zullen wij hooghouden, maar er moet nog veel meer werk gedaan worden, dat meestal niet zoo aangenaam is. Wij moeten beginnen met af te breken en te sloopen en moeten tegelijk bouwen. Zoo zeker als wij het schrijven zal de revolutiebouw van heden verdwijnen. De toren van Babel, door de politieke partijen opgebouwd met als grondstoffen materialisme en klassenhaat, egoisme en zelftucht, moet worden gesloopt; de afgodsbeelden met leemen voeten, en vooral het Gouden Kalf moeten worden vernietigd. De natuurlijke organen van ons volksorganisme, de onderlinge verhoudingen vragen om herstel. De grond moet worden omgeploegd, alvorens de nieuwe ideeëen kunnen worden uitgezaaid.

En wij weten dat bij al dien strijd en in dat strijdgewoel onze leiders onverdroten arbeiden aan den opbouw van een nieuw en beter volk en aan een beteren staat. En daarbij zijn de ingenieurs en technici dringend noodig, want ook zij zijn bouwmeesters.

Een strijd tusschen hetgeen er nu is, en hetgeen dat komen zal, is onvermijdelijk. Daarvoor zijn de verschillen te groot. Het voorgaande en het huidige geslacht zijn opgegroeid onder een regime, dat als practische basis voor de economische ordening, slechts het eigenbelang kent. Men acht het in breeden kring haast vanzelfsprekend, dat men op economisch gebied alleen en uitsluitend voor zichzelf zorgt, en dat de belangen van groote groepen van het volk en van het volk zelf door het individu niet in acht genomen behoeven te worden. Wij achten echter een economisch systeem volkomen verwerpelijk, dat voor zijn instandhouding uitsluitend een beroep doet op het egoisme en op de onbeperkte persoonlijke vrijheid, want daarbij is geen menschelijke samenleving bestaanbaar, evenmin een volksgemeenschap.

De materialistische tijdgeest zoekt de beste toekomst voor het kind door het een zoo groot mogelijk bezit aan materieele goederen te verzekeren en inderdaad ligt dit ook heden, gezien de macht van het onbeperkte bezitsrecht, in de lijn der dingen. In den nieuwen staat zal echter het zwaartepunt verlegd worden en zal meer en meer het besef door moeten dringen, dat men zijn kinderen door materieel bezit alleen niet gelukkig maakt, maar dat het er om gaat in ieder die eigenschappen aan te moedigen, welke hem in staat stellen in de volksgemeenschap de taak te verrichten, welke met zijn aanleg en natuur het best strookt. Dit zal beteekenen een opvoeding tot plichtsbesef en arbeidszin.

Ter voorkoming van alle misverstand besluiten wij hier met de opmerking dat zuivere privé-bezittingen, welke niet als kapitaalgoederen kunnen worden aangemerkt, en waarbij dus arbeid van anderen verder geen rol meer speelt, geheel buiten deze beschouwing vallen.

Gode zij dank, werken er ook nog andere en hoogere krachten in den mensch dan de drift naar behartiging van het eigenbelang. Deze krachten, gaven des Hemels, willen wij ze noemen, bevatten de elementen, die noodig zijn voor de instandhouding en verbetering der volksgemeenschap. De wetenschap dat ze er zijn, dat ze werken, legt ons den plicht op, ze op alle mogelijke wijze te bevorderen, niet individueel, maar ook in het staatsbestuur, in het maatschappelijk verband en in de arbeidsverhoudingen.

Een staatkundig of economisch stelsel, dat hierop niet is gericht, miskent de rangorde der Scheppingswaarden, ondermijnt daardoor de menschelijke samenleving.

Wij moeten strijden, nu en altijd door, om zoo dicht mogelijk het ideaal te benaderen van een Dietschen staat, waar de arbeider weer mensch en geen dienaar van de machine zal zijn; waar het kapitaal en de machine zijn dienstbaar gemaakt aan den arbeid in al zijn vormen; waar de leiding zal berusten bij de besten die weten te dienen, en niet bij de geldmacht; waar arbeid en verantwoordelijkheid den volksgenoot zullen adelen en burgerrechten verleenen.

En in dien nieuwen staat zal spoedig blijken, dat de werkloosheid is opgeheven en er voor ieder, die arbeidt, welvaart is.

P. Schr.